

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

การแทรกแซงตลาดสินค้าเกษตร : กรณีศึกษาตลาด
หอมหัวใหญ่ จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน

นางเฟื่องฟ้า ตูลาธรรมกุล

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

ผศ. สุวัฒน์ ยิบมันตะศิริ ประธานกรรมการ
รศ. เบนจวรรณ ทองศิริ กรรมการ
ผศ. พรทิพย์ เขียรธีรวิทย์ กรรมการ

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้คือ (1) เพื่อศึกษารูปแบบและวิธีการแทรกแซงตลาดหอมหัวใหญ่จังหวัดเชียงใหม่ ในช่วงปี 2534 – 2541 (2) เพื่อศึกษาผลกระทบจากการแทรกแซงตลาดหอมหัวใหญ่และประสิทธิผลของการแทรกแซงตลาดหอมหัวใหญ่ (3) เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา อันเกิดจากการแทรกแซงตลาดหอมหัวใหญ่

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา ได้จากการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการแทรกแซงตลาดหอมหัวใหญ่ และข้อมูลจากการออกแบบสอบถาม เพื่อสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินการแทรกแซงตลาดหอมหัวใหญ่ ได้แก่ เกษตรกรผู้ปลูกหอมหัวใหญ่ในจังหวัดเชียงใหม่ ผู้ค้า/ผู้รวบรวมหอมหัวใหญ่ ผู้ส่งออกหอมหัวใหญ่ โดยใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์เกษตรกร 186 ราย ผู้ค้า/ผู้รวบรวมหอมหัวใหญ่ 10 ราย ผู้ส่งออกหอมหัวใหญ่ 5 ราย

ผลการศึกษารูปแบบและวิธีการแทรกแซงตลาดหอมหัวใหญ่ มี 2 รูปแบบ คือ (1) รูปแบบเงินทุนหมุนเวียน โดยวิธีการ รัฐสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนปลอดดอกเบี้ย เพื่อรับซื้อหอมหัวใหญ่จากเกษตรกรในราคาที่รัฐกำหนด และคืนเงินทุนดังกล่าวเต็มจำนวน หลังจากดำเนินการแทรกแซงตลาดหอมหัวใหญ่เสร็จสิ้น (2) รูปแบบเงินจำขาด (จ่ายชดเชย) โดยวิธีการ รัฐกำหนดเงื่อนไขด้านราคาและปริมาณหอมหัวใหญ่ ให้หน่วยดำเนินการแทรกแซงตลาดหอมหัวใหญ่ รับซื้อจากเกษตรกร จึงได้รับเงินจำขาด (จ่ายชดเชย) จากรัฐ

ผลกระทบจากการดำเนินการแทรกแซงตลาดหอมหัวใหญ่ ซึ่งทำให้ราคาหอมหัวใหญ่ที่เกษตรกรขายได้สูงขึ้น เป็นแรงจูงใจให้เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 81 ยังคงปลูกหอมหัวใหญ่ในพื้นที่เท่าเดิมต่อไป ร้อยละ 60 ของผู้ค้า/ผู้รวบรวม และผู้ส่งออกทั้งหมด เห็นว่ามีผลกระทบต่อธุรกิจการค้าหอมหัวใหญ่ คือ ทำให้รวบรวมผลผลิตและคาดการณ์สถานการณ์ตลาดหอมหัวใหญ่ยากขึ้น

ด้านประสิทธิภาพ ผลของการดำเนินการแทรกแซง แม้ว่าเกษตรกรจะได้รับราคาหอมหัวใหญ่สูงขึ้น แต่สหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่และองค์การคลังสินค้า ซึ่งเป็นหน่วยดำเนินการแทรกแซง ต้องประสบผลขาดทุน จากการดำเนินการแทรกแซงตลาดหอมหัวใหญ่ จึงทำให้ประสิทธิผลของการดำเนินการแทรกแซงตลาดหอมหัวใหญ่ ประสบความสำเร็จเพียงระดับหนึ่งเท่านั้น

ปัญหาการดำเนินการแทรกแซงตลาดหอมหัวใหญ่ คือ ในบางปีดำเนินการล่าช้า และหน่วยดำเนินการแทรกแซงตลาดหอมหัวใหญ่ ด้อยประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดผลเสียหายแก่ค่าใช้จ่ายจำนวนมากของราชการ ดังนั้น การดำเนินการแทรกแซงตลาดหอมหัวใหญ่ จึงเป็นการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ อันเกิดจากผลผลิตมาก ไม่สอดคล้องกับความต้องการ จึงควรมีมาตรการในการดำเนินการ ดังนี้ คือ (1) ในระยะสั้น ควรลดพื้นที่ปลูกหอมหัวใหญ่ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ด้วยการปลูกพืชที่มีโอกาสด้านการตลาดแทน (2) ในระยะยาว ให้เกษตรกรได้บริหารความเสี่ยงแทนด้วยการนำสินค้าหอมหัวใหญ่ เข้าทำการซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย (3) ขยายตลาดหอมหัวใหญ่ ทั้งภายในและต่างประเทศ ให้มากขึ้น ด้านตลาดภายใน โดยให้มีการประสานกันระหว่างสถาบันเกษตรกร ด้านตลาดต่างประเทศ ลดการพึ่งพาส่งออกหลักต่างประเทศ ได้แก่ ญี่ปุ่น ลง โดยพยายามขยายตลาดหอมหัวใหญ่ในต่างประเทศให้มากขึ้น ซึ่งจะทำให้ความผันผวนจากการส่งออก ลดน้อยลง (4) หากปีใด มีความจำเป็นต้องแทรกแซงตลาดหอมหัวใหญ่ ควรให้เป็นการดำเนินการผ่านภาคเอกชน ซึ่งมีศักยภาพมากกว่าสถาบันเกษตรกร และรัฐวิสาหกิจ เช่น องค์การคลังสินค้า

Independent Study Title	Market Intervention of Agricultural Commodity : A Case Study of Onion in Chiang Mai Province		
Author	Mrs. Fuangfa Tulathammakul		
M. Econ.	Economics		
Examining Committee	Assistant Prof. Suwarat Gypmantisiri	Chairman	
	Associate Prof. Benchavan Tongsi	Member	
	Assistant Prof. Prontip Tianteerawit	Member	

ABSTRACT

This study has three main objectives : 1) to study the government intervention pattern and measures of onion market in Chiang Mai between the cropping year's of 1991 to 1998, 2) to evaluate the effects and the effectiveness of these market intervention measures, and 3) to assess problems resulted from such intervention and possible approaches to solve them.

The data used in this study were both secondary and primary. Secondary data were obtained from related government agencies involved in market intervention. Primary data were obtained from interviews those individuals who were directly involved in the intervention. A total of 186 farmers in Chiang Mai, 10 onion traders/ middlemen and five exporters were interviewed.

Two forms of intervention were found. The first was in the form of revolving fund with no interest earmarked to agencies concerned to be used to buy onion at the price pre-determined by the government. The amount should be paid back after the intervention was completed. The second form was to grant free financial assistance to agencies concerned – onion

growers' cooperatives/ exporters to buy onion at the price and quantity pre-determined by the government.

These intervention measures did lead to higher prices of onion for farmers. It provided incentives for most farmers (81 per cent) to continue growing onion with no cut in area planted. Sixty per cent of traders/collectors and all exporters thought that they were affected by the intervention because it had made market forecasting more difficult.

Eventhough the farmers got higher prices for their produce but the agencies concerned i.e. the cooperatives and Public Warehouse Organization lost a lot of money. The intervention was therefore not cost effective and could be regarded as only partially successful.

It was found that the delay of intervention time in some years and the inefficiency of intervening agencies were major problems causing ineffective market intervention and the loss of government budget. The intervention was inappropriate as it was used to correct the outcome and not the cause of the problem. Measures should be focussed on the following approaches : (1) For the short run, reduction of planted areas so supply is in line with demand and farmers should be encouraged to grow other cash crops in place of onion; (2) For the long run, farmers should be encouraged to reduce their risks by selling their produce in Agricultural Futures Market of Thailand; (3) Expansion of outlets for onion both domestic and abroad. For domestic market, cooperation among agencies concerned should be strengthened. As for export other markets should be sought in order to reduce dependency on Japanese market and therefore avoid fluctuations in demand overseas; (4) If in some years when intervention is necessary, it should be carried out through non-government agencies where the efficiency is far better than the farmer institution or government organization such as Public Warehouse Organization.